

Nagyvárad Estilap

A szerkesztésért felelős:
MARTON MANÓ, főszerkesztő

Kiadóhivatal: Hegedűs Hirlapiroda
Szerkesztőség: Károly herceg (Szilágyi Dezső)-utca 6.

Hűséggel és hódolattal köszöntötte a parlament Mihai királyt

Maniu Gyula beszédében lojalitást hirdetett — Tovább
folynak a kísérletek a parlamenti béke létrehozására

Bucsut vett az ország volt uralkodójától és a gyász fájdalalmában megértette, hogy akkor szolgálja legméltóbban az elhunyt király emlékét, ha kétségbeesés és tétlen szomorúság helyett megfeszített erővel, azonnal folytatja a nagy munkát, az ország konszolidációjának megteremtése érdekében.

Igy következik a temetési gyászünnepre majdnem minden külsőleg érezhető átmenet nélkül a munka hétköznapija.

A temetést követő napon még ünnepi deklarációk hangzottak el, de már ezekből a nyilatkozatokból kicsengett a közös óhaj, hogy Románia belső politikájában testvéri egyetértésben találkozzanak az összes pártok, melyek eddig súlyos politikai nézeteltérésben állottak egymással szemben.

Gyászülés a Kamarában.

A kamara tegnap délután 3 órakor tartotta meg gyászülését, amely még kizárólag Ferdinánd király emlékével foglalkozott.

A kormány deklarációját Bratianu Jonel miniszterelnök olvastatta fel. Meltatta az elhunyt uralkodó történelmi érdemeit és felhívta Románia törvényhozóit, hogy az alkotmányos monarchia épületének biztosítékait tiszteljék és tartásuk szentnek abban az aktusban, amellyel Románia acélkoronáját Mihai király fejére tették.

A miniszterelnök egyenesen Maniu Gyulához intézte nevezetes szavait, amelyeknek a legközelebbi napok politikai eseményében előreláthatólag történelmi nevezetessége lesz.

— A fájdalom kell, hogy egyesítsen bennünket, hogy a jövő parancsoló feladataival sikerrel szembeszállhassunk.

Maniu beszéde

A miniszterelnök beszédének rendkívüli hatása volt és emelkedett hangulatban szólalt fel az ellenzék vezére Maniu Gyula, aki hódoló nyilatkozatában szintén kitért a legakutálisabb politikai problémára: a pártok közötti megegyezésre.

Maniu Gyula legmélyebb hódolattal fejezte ki az elhunyt uralkodó emléke előtt, amely Románia népének szívében örökké ragyogni fog. A nemzeti-parasztpárt ne-

vében kijelentette, hogy respektálja a régensséget, de követeli a legalitást, a hatalom gyakorlásában

A deklaráció nagy feltűnést keltett.

A kisebbségek hűségnyilatkozata

Maniu után Hans Ottó Róth, a szászok nevében fejezte ki hódolattát, Ferdinánd király emlékével szemben és kijelentette, hogy a romániai német nép megőrzi rendíthetetlen hitét Mihai király irányában is.

A Magyar Párt nevében gróf Bethlen György meghatóan frapáns beszédet tartott és rámutatott arra a fájdalomra és szomorúságra, amely a romániai magyar népet eltölti. A nép hódolattal imádkozik az elhunyt király emléke előtt és kijelenti, hogy Mihai királlyal szemben a magyar nép nevében hűséget fogad és az államhatalom törvényes képviselőit mindig respektálni fogja.

Egymásután szólaltak fel a többi frakciók szónokai. A zsidóság nevében dr. Fildermann tartott megható beszédet. Banu a liberális párt részéről fejezte ki hódolattát és megilletődését, majd Radovici Sebastian parasztpárti (Lupu-párti) beszélt és megemlékezett arról, hogy a földbirtok reform a nép akarásával, de az uralkodó együttműködésével jött létre és ezért a romániai parasztság örökké hálás marad a nagy király emlékének.

A miniszterelnök válasza

Saveanu elnök deklarációja után Bratianu Jonel miniszterelnök vá-

laszolt Maniunak. Fájdalommal alapította meg, hogy az ünnepi ülésen bizonyos deklarációk diszsonáns hangot okoztak. Semmiképpen nem akarja megzavarni az ülés ünnepélyességét és ezért szóról-szóra idézi a kormánypárt képviselőjének, Banunak szavait, amelyek teljesen harmonikusak azzal a fájdalmas és szomorú hangulattal, amely a kamara gyászülésnek vezérmotívuma:

— Mit jelentenek a mi ambícióink, vagy érdekeink, amikor mögöttünk annyi áldozatot hantolnak el és előttünk van azoknak ítélete, akik utánunk fognak következni. Ujabb megpróbáltatások várnak reánk. A nagy király példája kell, hogy örökké szemünk előtt lebegjen. A nemzet egységére apellálók.

A miniszterelnök szavainak frenetikus hatása volt és a legemlékedettebb hangulatban rekesztette be a gyász jeléül Saveanu elnök az ülést.

A szenátus ülése

A kamarán kívül a szenátus is ünnepélyes ülést tartott tegnap este, amelyen szintén megható deklarációk hangzottak el. Az összes pártok vezérszónokai beszédeket tartottak és különösen nagy hatása volt Makkay Sándornak, Erdély református püspökének beszédének. A püspök az összes erdélyi reformátusok nevében magas szárnyalású szónoklattal áldozott az uralkodó emlékének és beszédét a következőkkel fejezte be:

— Öfelsege fenkölt emlékét a legnagyobb szeretettel fogjuk őrizni és szívből jövő imákkal fogunk istenhez esedezni az ő lelkiüdvéért.

A szenátus esti ülésén a Magyar

Párt nevében Gyárfás Elemér dr. beszélt.

Mit hoz a jövő?

A gyász szomorú hangulatában máris kezdenek kialakulni a legközelebbi jövő politikai események konturjai.

Beavatott körök tudni vélik, hogy

a miniszterelnök újult erővel keresi a megegyezést az ellenzéki pártokkal

és ebből a célból már többféle terv is áll készen.

A parlament feloszlásáról természetesen szó sem lehet,

azonban a miniszterelnök számít arra, hogy az ellenzék a megpróbáltatás e nehéz napjaiban meg fogja könnyíteni a kormány helyzetét és nem helyezkedik a legszűkebb álláspontra.

Nagyon érdekes, hogy

a külföldi közvélemény is

intenzíven foglalkozik a belpolitika problémáival és a többiek között a *Matin* tartja nélkülözhetetlenül szükségesnek a pártok közötti megegyezést.

Az Adeverul jelentése szerint a miniszterelnök hajlandó volna néhány parlamenti helyet a békés megegyezés kedvéért a nemzeti-parasztpártnak átengedni. Nagyon kétséges azonban, hogy Maniu hajlandó-e egyáltalában az együttműködésére, dacára annak, hogy a nemzeti-prasztpárt több vezére máris híve a megegyezésnek.

A nemzeti-parasztpárt végrehajtó bizottsága tegnap ülést tartott, és ezen megszövegezték azt a deklarációt, amelyet Maniu Gyula a kamarai ülésen olvas fel, pártjának nevében.

Elhatározták, hogy az igazolási vitát folytatni fogják és követelik a megtámadott mandátumok megsemmisítését.

A patriarcha lemond a szinódus elnökségéről.

Bukarestből táviratozzák: Miron Cristea patriarchának adminisztratív természetű teendőit a patriarchatus vikáriusaira ruházták. Valószínűnek tartják, hogy a patriarcha lemond a szinódus elnökségéről, ahol Pimen moldvai metropolita lesz az utóda.

Nem lesz generalissimus.

Az a hír, hogy Mardarescu tábornokot a hadsereg generalissimussának nevezték ki, korainak látszik, mert a kinevezés felségjogok hatáskörébe tartozik, tehát a régensséget illeti meg és csak rendkívül súlyos és kivételes esetekben ruházható át másra.

A vihar újabb pusztításai Olaszországban

— Az Estilap eredeti távirata —

Rómából táviratozzák:

Az Észak-Olaszországban tomboló vihar még mindig szedi áldozatait.

Tegnap újabb erővel tört ki és több helyen óriási károkat okozott.

Legnagyobb a pusztulás Velencében, ahol egész házak mentek tönkre és ahol eddig hét halottat állapítottak meg.

Cremonában hét halott és ötven sebesült van a vihar miatt.

Milánóban és Veronában is rendkívül súlyos károkat okozott a tomboló fergeteg.

Nyolc gyermeke szemeláttára megölte az asszony az urát

Borzalmas módon elkövetett gyilkosság tartja izgalomban a szlavóniai Bjelisecei község lakosságát:

Drda Mijó földmivest meggyilkolta a felesége.

Drda Mijó negyvenkilenc éves földmives, husz évvel ezelőtt nősült meg és házasságából nyolc gyermek származott, akik közül a legkisebb most hét éves. A házaspár egész az utóbbi időkig boidogan állt, de a férj egy év óta fokozott mértékben fogyasztotta az alkoholt és emiatt a népes család élete pokol lett. Az alkoholista apa napról napra részegen tért haza és ilyenkor durva szavakkal támadt rá feleségére és gyermekeire, de nem egyszer az asszonyt is összeverte. Beköszöntött a nyomor is a családba, mert Drda nem vállalt munkát, mindig barátai tartságában ivott és minden eladható ingóságát eladta.

A tragikus estén Drda feleségével együtt egyik szomszédjuknál vacsorán vett részt, ahol a férj nagymennyiségű bort és pálinkát fogyasztott el. Amikor az asszony látta, hogy férje egészen kábult a sok alkoholtól, odament hozzá és hívta haza férjét, mert a gyerekek még nem vacsoráztak, Drda egy ideig ellenkezett feleségével és már a vacsorán kiélesedett köztük a szóváltás. Kilenc óra után az asszony mégis rábirta férjét a távozásra. Utközben Drda, aki egészen ittas volt, többször durván megütötte az asszonyt, aki össze is esett.

Amikor hazatértek, a nyolc gyerek még ébren volt és az asztal körül ültek. Az apa ekkor pénzt vett elő a zsebéből és ráparancsolt az egyik gyermekére, hogy hozzon neki pálinkát. Az asszony ezt ellenezte, mire újból heves szóváltás támadt közöttük. A veszekedés hallatára a kisebb gyerekek sirva kafadtak és az anya, hogy gyermekeit megnyugtassa, a fiókból kést vett elő, hogy kenyeret szeljen nekik.

A férj még mindig követelte a pálinkát, de mivel az asszony nem engedte, rátámadt, letépette és fojtogatni kezdte.

A nyolc gyerek szemeláttára ekkor rettenetes küzdelem folyt

le az ittas apa és az életét és a gyermekeit védő anya között.

A szerencsétlen asszony, aki a durva férj ütéseitől már majdnem elvesztette eszméletét, utolsó erőfeszítést tett és kiszabadította magát férje kezei közül és mikor egyik karja, amelyben a kenyérszelő kést tartotta, szabaddá lett, öntudatlanul

ferje felé szurt s átszurta a nyakán a főütőeret.

A nyolc gyermek némán és dermedten nézte ezt a rettenetes

tragédiát, amely pár pillanat alatt pergett le szemeik előtt.

Drda Mijó nyakából hatalmas sugárban szökken ki a vér és pár percnyi szenvedés után meghalt.

Az asszony, mikor látta, hogy férje elvérzett, eszméletlenül esett össze.

A csendőrség még az éjszaka folyamán lefolytatta a nyomozást, amely után a férjgyilkos asszonyt letartóztatták és az ügyészség fogházába szállították.

Katasztrófa a bányában

Az árvíz elöntött egy tárnát, amelyben többszáz munkás dolgozott

Gelsenkirchenből táviratozzák:

Borzalmas bányaszerencsétlenség történt vasárnap reggel Huelsenben, a Viktória tárnában.

A hétek óta tartó gyakori felhőszakadásoktól megáradt folyók és patakok vize benyomult a bányába és több tárnát elpusztított.

Különösen nagy pusztítást

vitt véghez a harmadik tárnában, amelynek kijáratát teljesen elzárta a hőmpölygő vízáradata.

A tárnában kétségbeesett pánik tört ki.

A munkások menekülni próbáltak és a még működő lift előtt leírhatatlan jelenetek játszódtak le. A munkások közül mindössze harminc menekült meg.

A kár huszmillió márka.

Csöndben folyt le az osztrák nemzetgyűlés ülése

— Az Estilap eredeti távirata —

Bécsből táviratozzák:

Tegnap délután négy órakor ült össze újból az ismeretes zavargások után az osztrák nemzetgyűlés.

A rendőrség széleskörű biztonsági intézkedéseket fogantatosított, erős készültséggel szállotta meg a parlamentet és a hízvávezető utcákat. Rendzavarásra nem is került sor, sőt azt lehetne mondani, hogy

a nemzetgyűlés új ülészaka iránt, a szélesebb néprétegek között semmi érdeklődés sem nyilvánult meg.

Miklasch elnök megnyitó beszédében általános részvételt és mély szomorúságot fejezett ki az események felett, majd köszönetet mondott a parlament nevében mindazoknak a tényezőknél, akik önfeláldozóan fáradoztak a rend helyreállításán és fenntartásán. Kölcsönös megértésre hívta fel a nemzetgyűlést, majd az érdemleges tárgyalást a mai napra halasztotta és az ülést bezárta.

Halálbüntetést követel a gráci tartománygyűlés.

Grácból táviratozzák:

A tartománygyűlés tegnapi ülésén felkérték a gráci tartomány főnökét, hasson oda a szövetségi kormányhoz, hogy az vonja le a bécsi események következményeit.

A gráciak kívánják a halálbüntetés újból való bevezetését, az esküdtbírók megreformálását és a zsoldoshaderegnek — svájci mintára — miliciává (néphadsereggé) való átalakítását.

Legjobb minőségű gyönyörű kimintázású divat-delainek szezonvegi reklámára **Lej 40.** — Leitner Martin R.-T.-nál.

Elítélték

a kémkedéssel vádolt párisi kommunistákat

Párisból táviratozzák:

A büntetőtörvényszék hétfőn délután hirdette ki ítéletét a kémkedéssel vádolt kommunisták bűnpörében. A vád szerint a terheltek hadtitkokat akartak kipuhatolni a szovjet részére.

A törvényszék Cremet városi képviselőt, valamint titkárnőjét, kik mindketten szó-késben vannak, — incontinentiam — öt évi fogházra és százezer frank pénzbüntetésre ítélte. A többi hat vádlott tíz-hét hónaptól öt évig terjedő büntetést kapott és csupán egy vádlottat mentettek fel.

Mozgőszínházi műsorok:

Heyman-szinkör

Ma utoljára
5, 7 és 9 órakor

Párisi modell

Ufa produkció

Szerdán—csütörtökön
Rodolphe Valentinovai

Marc a kínaiakkal

5 és 7 órakor 10—15 leies,
este 9 órakor rendes helyárakkal

Apolló és Atlantic mezoúk

Ma, holnap, holnapután

Kolduslord

Gyermektragédia 9 felvonásban

Főszerepben:

Henry Baudin és Leslie Shaw

Pompás szerepben játszik
a Csodamajom és az Idomított kutyák

Előtte egy kitünő vigjáték

Dorian Terrasse

9 órakor és

Dorian filmszínház

6 órakor.

Ma utoljára

Zigottó és a táncosnő

Burleszk 8 felvonásban

A főszerepben:

Zigotto a legnépszerűbb komikus

Szerdán

A fehér néger

Egy autó izgalmas versenyfutása a nagyváradai gyorsvonattal a szökevény kislányért

Pikáns szenzáció a püspökladányi állomáson

— Saját tudósítónktól —

Azok az utasok, akik a tegnap gyorsvonattal utaztak Budapestről Váradra, egy szereimi regény kinosan szenzációs fordulatának voltak akaratlan tanúi, míg a vonat debreceni szerelvényét tolták a püspökladányi állomáson.

Az utasok szélében elterjesztették Váradon a hírt, mely így különféle variációkban kering. Mi megkértük Deutsch Andor fiatal kereskedőt, aki ezzel a vonattal érkezett haza, mondja el nekünk az esemény részleteit, s a következő színes történet bontakozott ki elbeszéléséből:

— Somogyi Dezső nevű kolozsvári üzletársammal szálltam fel Pesten a gyorsvonatra. Egy üres másodosztályú fülkét kaptunk, amelyben az indulás pillanatáig egyedül voltunk. Már mozgásban volt a vonat, amikor

egy ideges fiatalember lépett be, nagy fekete csontkeretes pászszemmel,

duzzadt sárga irattáska a hóna alatt. Tászkáját a hálóba dobta. A következő percben egy 17—18 évesnek látszó,

filigrán, égő fekete szemű kislány

jelent meg a kupé ajtajában. Egy maroknyi selyem az egész kezében tartotta szürke kalapját és retiküljét. Feltűnt finom arcának krétafehérsége, amit még hangsúlyozott fekete fiufrizurája, mely teljesen szétborzolódt. A kislány hisztérikus nyugtalansággal foglalt helyet a fiatal úr mellett és izgatott suitogás kezdődött, amire mi ügyet se vetettünk.

A vonat már Czeglédnél járt, amikor a fiatalember megszólalt és érdeklődött, hova utazunk. A kicsike összecsapta a tenyereit: jaj de remek, az urak váradiak és mohón rajtunk esett: be lehet-e menni egy utlevéllel két személynek Váradra, akadály-e ha az utlevélnek nincs vizuma, meg lehet-e kapni Váradon utólag a vizumot?

— Koszt vasz koszt — mondta a kedves fruska — a pénz nem kérdés.

Nagyon elkedvetlenedtek a válaszon, azonban a kisasszony erős-ködött, hogy mindegy, lesz ahogy lesz, ok mindenáron megpróbálják, nekik át kell jutni a határon.

Nem tudtuk mire vélni a dolgot. Láttuk, hogy

utitársainknak podgyászuk sincs,

hacsak fel nem adták; de barátom kiszimatolta, hogy személyi podgyász sincsen. Miféle sürgős dolguk lehet ezeknek Váradon? Csak egy volt bizonyos: ez itt szereimi kaland.

Közben nézegettük a végtelen Alföld szikrázó nyári panorámáját. Messze Szajolon túl

egy autót láttunk, amely örült sebességére kapcsolt

a fehér országúton. El-eltűnt a nagy turakocsi, aztán egy-egy fordulónál megint felbukkant, a fiatalok is szemmel kísérték s megjegyezték, hogy legalább száz kilométeres sebességgel rohan. De aztán elvesztettük az autót szem

elől. Fialat utitársaink a folyosón egymásba bujva izgatottan sügdosztak.

A vonat becsuszott a püspökladányi állomásra. Még meg sem állott a gép, a perronon egy autósapkás, porköpenyes, feltűnően izgatott idős urat pillantottunk meg, aki egy fiatalabb vállas, autószemüveges férfivel sorra benézett a kupék ablakán. Aztán felugrott az étkező kocsiba és végigrohant a folyosókon. Azt hittük pesti detektívek, keresnek valakit. Az állomás épülete előtt pöfögött az autó motorja. Nyilván ez volt a szárguló gép a szajoli uton... Tovább nem is igen érdekelt volna bennünket, de a kislány a folyosóról halálravnált arccal szaladt be, az ajtót behuzta, a fiatal ur mellé ült, aki újságot olvasott és idegesen meglökte:

— Géza, végünk van!

— mondta hangosan.

Szempillantás alatt a két autó

utas fülkénk előtt állott. Az idősebb ur felrántotta az ajtót. A bakfis nyöszörögve huzódott össze a pámlag szögletében, mint egy triadt mokus. A porköpenyes ur megragadta a kicsike nő csuklóját:

— Te haszontalan! Hát ezt érdemeljük mi?

A vállas férfi a fiatal urat tuszkolta kifelé és dühösen jörmögött:

— Nyomorult fráter! Szégyeld magad!

Perc alatt világos volt. Az öregebb ur a papa. Ehez képest szigorú is volt:

— Azonnal leszállani! Mars!

A haszontalan kis bogár megrázta a fejét, hogy a haja hátraomlott:

— Nem szállok le! Nem és nem és nem!

— Kifelé, kifelé! Szemtelen, — Majd számolunk.

— Kérlek apa itt idegenek is

vannak. És ne forszirozd és nem számolunk.

— Jössz vagy vislek?

A szegény ember nem birt az idegeivel. Leugrott a kocsirol és a perronon sirögörccstől gyötörve eszeveszetten kiabált, úgy, hogy az utasok mind kíváncsian tódultak ki:

— Azonnal gyere le, mert a csendörökkel veretlek meg! Ilyen szegény!

Aztán nekirontott a pászszemes fiatalnak, akit a másik autósember a mozdony mellett őrzött. Ököllel ment neki:

— Pimasz senki! Kompromittálni egy urilányt! A pénze keliene! Csirkefogó! Majd elintézek!

A kislány hisztérikus rémülettel futkározott a folyosón. Végre **egy brassói orvos felesége**

avatkozott be. Érdekes, az első meleg asszonyi szóra a kis csacsi az ismeretlen hölgy mellére borult és felengedett daccal forrón zokogott. A doktorné vezette tulizgatót apjához, aki kegyetlen haraggal vitte magával. A vonat még az állomáson volt, mikor az autó vad zúgással porzott a kis szökevényen Pest felé!

A boldogtalan fiatalember pedig állt bambán a sinek mellett, hóna alatt a táska és nézett az állomáson ellilant színes buborék után...

Nem osztatják fel a váradi tanácsot

Csütörtökre várják a miniszter döntését és dr. Egrý Gergely polgármesteri kinevezését

A választások befejezése után, mint ismeretes, a helyi politika homlokterébe került a polgármesteri állás betöltésének kérdése. A polgármester-választó tanácsulésen a legtöbb szavazatot dr. Bucico Coriolán volt polgármester kapta, míg utána dr. Egrý Gergely tiz, dr. Rozvány Jenő öt és Botá György két szavazatot nyert. A választás eredményét nyomban közölték a belügyminiszterrel, aki azonban a döntést elhalasztotta és dr. Erdélyi Széver h. polgármestert bizta meg ideiglenesen a város ügyeinek vezetésével.

A belügyminisztériumban ugyanis nem tisztázódott akkor még, hogy a város élére beiktatják-e a comisia interimeret, vagy pedig a meglevő tanács működése mellett betöltik a polgármesteri állást.

Mint most beavatott helyről értesültünk, a belügyminiszter csütörtökön már nyilvánosságra fogja hozni döntését a kérdésben és e döntés

a városi tanács fenntartása és a polgármester kinevezése lesz.

Forrásunk azt is tudja, hogy a belügyminiszter a polgármesteri állásra dr. Egrý Gergelyt fogja kinevezni. Ez természetesen azért még nem pozitívum.

Nászéjszaka — verekedéssel

Amikor az ifju férj megtudja, hogy felesége nem nő, de férfi sem

A házasságok történetében szinte páratlanul álló esettel fog rövidesen az ungvári törvényszék foglalkozni.

Munkácson történt az eset, — amelynek az ad különös érdekességét, hogy főszereplői jómódu intelligens családból származnak és a maga tragikumuma mellett is nagyon mulatságos a história.

K. L. harmincéves cipőkereskedő mintegy félévvel ezelőtt eljegyzett egy 38 éves vézna, szépek a legjobb akarattal

sem mondható, de nagyon gazdag lányt.

A kereskedő ugynevezett érdekházasságot akart kötni, mivel csőd előtt állott s a hozományként kapott pénzből akarta helyreállítani megrendült anyagi helyzetét. Nem sokat törődött azzal, hogy rut, öregedő feleséget kap.

E napokban boldogan vezette oltárhoz menyasszonyát.

Következett a nászéjszaka és kitört a botrány.

Az ujdonsült férj ugyanis szörnyű dologra jött rá, megtudta, hogy

felesége nem nő, de férfi sem, hanem olyan semleges lény.

A poruljárt férj azonnal elfelejtkezett arról, hogy érdekházasságot kötött,

nekiesett a minden ízében remegő lénynek, fojtogatni, ütlegelni kezdte

s talán meg is ölte volna nagy felháborodásában, ha a nagy lármára összeszaladt házbeliék meg nem fékezik. A menyasszony így is súlyos sérüléseket szenvedett.

Az ügy folytatása a bíróság, még pedig a polgári és a büntetőbíróság előtt lesz.

Magyar vámkirendelettség az olasz Fiumében

— Az Estilap eredeti távirata —

Rómából táviratozzák:

A chigi-palotában ma aláírták a fiumei kikötőről szóló megállapodást.

Olaszország részéről maga Mussolini láttaozta a szerződést, míg a magyar kor-

mányt báró Wimmersberg képviselte.

Ez az egyezmény betetözése az áprilisban létrejött megállapodásnak, amelyhez jegyzőkönyvet csatoltak a fiumei magyar vámkirendelettség szervezésének szabályozásáról.

MOZI

A DORIAN TERRASSE ÉS
DORIAN FILMSZÍNHÁZ
MŰSORA:

Kedd: 6 és 9 órakor: Ziggottó és a táncosnő.
Szerda: Fehér néger.

AZ APOLLÓ ÉS ATLANTIC
MŰSORA:

Kedd, szerda, csütörtök:
Kolduslord.
Péntektől: Hajsza ég és föld között, Carlo Aldinivel.

— Kolduslord. Jackie Coogan után a francia gyermekszereplők a legkitűnőbbek a világon és különösen kedves a film, ha a gyermekek mellett állatszereplők is vannak. A világba kikerült kis „Kolduslord” legjobb barátja egy pompás, értelmes majom és három remek kutya. Az ő viszontagságait művészi formában dolgozta fel a rendező Malot Hector híres regénye után. A 9 felvonásos filmen kívül egy kitűnő vígjátékot is vetít az Apolló és az Atlantic mai műsorán.

Szülőben

butorozott szobát
teljes ellátással ma-
gas bérért keresek

Cím a Hegedűs Hírlapirodában

KOMJÁDI BÉLA JOBBAN
VAN.

Komjádi Béla, a magyar vízipóló válogatott csapat kapitánya az elmúlt héten megtartott magyar-cseh vízipóló-mérkőzésen az esőtől sikamlóssá vált Császár uszoda cementjén elcsuszott és térdkálcsát törte. Budapesti tudósítónk jelentése szerint a kapitány annyira jobban van, hogy már a bolognai versenyekre el is kísérheti csapatát.

Új üzlet! **Új üzlet!**
Értesítjük a vásárló közönséget, hogy
**kötött-, szövött- és
rövidáru üzletünket
Avram I. (Kossuth)-
utca 16 szám alatt
megnyitottuk.**

Raktáron tartunk a szakmabeli áru-
kon kívül mindennemű **szabókellé-
keket** is. Kérjük a n. é. közönség
b. pártfogását

GOLDSTEIN & Co.

Dérby cipőgyárral szemben.
Olcsó árak. 3800

Rebeles & Fodor

uri szabók 3255

Bazár-épület, színházzal szemben

SPORT

Váradon játsszák le a Kinizsi—Universitatea-mérkőzést A központ elutasította a Mihail Viteazul óvását

A kisenevi Mihail-Viteazul megővta a bukaresti Unirea Tricolor ellen elvesztett mérkőzését, de a Comitato Central az óvást visszautasította. Így tehát végérvényesen az Unirea Tricolor, Coltea, Kinizsi és az Universitatea kerültek be az országos bajnokság középdöntőjébe. A Coltea-Unirea Tricolor mérkőzést Brassóban bonyolítják le. A Kinizsi—Universitatea mérkőzés színhelye még nincs megállapítva, de annyi bizonyos, hogy sem Kolozsváron, sem Temesvárott nem kerül lejátszásra, mert mindkét csapat a hazai pályán győzött a selejtező mérkőzések során.

Így tehát csak Aradról, vagy Nagyváradról lehet szó.

A mérleg itt Nagyvárad javára billen, mert Aradon már játszott Budapest csapata.

Minden reményünk meg van, hogy vasárnap egy mindenben izgalmas és nívós mérkőzésben lesz részünk.

Ellenkező esetben jó lenne, ha vezető egyesületeink gondoskodnának valami jó programról, mert nem sok idejük van még, hisz rohamosan közeledik a bajnokság kezdete és akkor nem nagyon van idő barátságos mérkőzéseket játszani.

Az atlétikai hegemonia

Európában a németeké

Berlin óriási izgalommal kíséri a német atléták rekordteljesítményét — Ezer atlétikai tréner képeztek ki

A német fővárosban, ahol rengeteg híve van az atlétikának, még most is mindenki a német bajnokságokról beszél, amelyek váratlanul jó eredményeket hoztak. Ha figyelembe vesszük, hogy a németek milyen céltudatosan és milyen hatalmas energiával készülnek az amsterdami olimpiász nagy próbájára, érthető az a nagyarányú érdeklődés, amellyel a német rekorderek világviszonylatban is elsőrangú teljesítményeit kísérik.

A tudósítás szerint tavaly nem kevesebb, mint ezer tréner képeztek ki Németországban. Az amsterdami olimpiászra való kiküldetésnél szamba jöhető atlétákat versenynemek szerint csoportosítva az ország különböző részeiben megtartott rendszeres kurzusokon képezték tovább. — Egyedül Frankfurtban négy ilyen kurzust rendeztek. Ezek után most a német bajnokságokon a német atlétika tulajdonképpen pompásan sikerült vizsgát tett arról a német alaposággal elért, de amerikai tempójú haladásról, amely az utolsó év munkájának eredménye. A bajnokságok az első napon kitűnő pályán, gyönyörű napos időben zajlottak le. Minden számban óriási küzdelmek hozták lázba a közönséget és a rekordpublikum tombolása közben születtek meg a német atléták rekordteljesítményei. A mezőny nem volt teljes, így Trossbach sérülése miatt hiányzott, Peltzer pedig csak a 400 méteren indult. Itt azonban kiderült, hogy a német atlétika olyan utánpótlással rendelkezik, amelyet eddig csak az amerikaiak tudtak felmutatni.

Már az első 3 rekordot nap hozott. A 200 méteren Körnig 21.4 mp-re javította Houben rekordját 77 m 66 cm-re javította, míg 5000 méteren a fiatal Chon 15 perc 3.2 mp-re javította Petry eddigi rekordját. A nap legszebb küzdelme a 200 méteres síkfutás hozta. Az egyenesbe még egy vonalban érnek Schösske, Körnig és Schüller. Körnig 20 méterrel a cél előtt he-

roikus erőfeszítéssel előretör és két méterrel veri Schüllerert és Schösskét, akik mindketten rekordot: 21:6 mp-et futnak.

A közönség tombolva ünnepli Körnigét, majd a 400 méteres síkfutás következik, amelyet Bücher nyer meg 48.8 mp-es szenzációs idővel. A második nap újabb rekordokat hozott. A legnagyobb iz-

Löwenstein Béla és Róth Lajos a Makkabeában

Löwenstein Béla, a NAC első csapatának standard tagja és Róth Lajos NAC játékos bejelentették eltávozásukat a NAC-ból, egyben kérték, átigazolásukat a Makkabeába. A Makkabea már a harmadik NAC-játékoskal lényeges javuláson ment keresztül. Ugy lát-szik, a Makkabea komolyan veszi a reorganizálást és egy nagyszerű csapattal akar startolni a nemsokára megkezdődő bajnokságra.

Löwenstein és Róth tipikus NAC-nevelt játékosok; még a NAC törpében kezdtek futballozni és azóta állandóan a NAC-ban játszanak. Löwenstein már rég játszik az I-ben, míg Róth csak az idén kezdett játszani az első csapatban. Különösen Löwenstein távozásával érzékeny veszteség éri a NAC-ot.

Itt említjük meg, hogy Hittner visszatért az anyaegye-

Női tavaszi kabátok

1200 leitől

Női pongvóliák és ruhák

195 leitől

nagy választékban a legszebb kivitelben

Weber Model-áruház

Viahuja (Szt. János)-utca 6. sz.

galommal mindenki a 100 méteres síkfutás döntőjét várta.

A berliniek Körnigét, a krefeldi kolónia Houbent biztatja állandóan, akik a döntőben egymás mellé kerülnek a közepre. Körnig csaknem holtversenyben centiméterekkel győz.

Harmadiknak Wichman dr érkezik be, aki a múlt héten 10.5 mp-et futott 100 méteren. A második napon már esős volt az idő és csuszós a pálya és ennek tulajdonítható, hogy Körnig „csak” 10.8 mp-et futott. A 800 méteren Engelhardt már biztos győztesnek látszott, amikor a remekül finiselő Böcher „befogta” és 1 p 53.1 mp-es nagyszerű idővel legyőzte. A 100 méteres gáton Peltzer rekordot kénytelen futni, mert a hosszú szöke Gerner, akit eddig senkisémm ismert, váratlanul megszorítja. Peltzert fotografusok és filmezők veszik körül. A német atléták közül ő a primadonna.

A nap legszebb versenye a 4x100 méteres staféta volt. A két első 100 méteren berlini egyesületek vezetnek. Houben, mint harmadik behozza hátrányát. Az utolsó váltásnál a berliniek hibáznak, úgy, hogy Houben csapata a krefeldi „Preussen” és a frankfurti „Eintracht” van elől. A berliniek tombolva biztatják Körnigét, aki nem is hagyja cserben híveit és káprázatos futással közvetlenül a cél előtt eléri, sőt mieliszelességgel veri Schüllerert, a krefeldi staféta utolsó tagját.

A berlini staféta ideje 41.3 mp, német rekord!

Az európai hegemonia az atlétikában már a németeké, akik a legjobb úton vannak, hogy az olimpiai hegemoniát az amerikaiakkal szemben vitassák tegegyék. Nem kétséges, hogy az amsterdami olimpiász a csillagos lobogója U. S. A. és Németország szenzációs párharcra lesz.

sületébe, a Makkabeába, hol már két éve nem játszott. — Először a nagyvárad CFR tagja volt, majd az aradi Hakoah színeiben rugta a labdát. Hazatérével a Makkabeát lényegesen megerősítette.

A FERENCVÁROS ISMÉT TÚRÁN.

A népszerű „Radi”, ahogy Budapesten nevezik, alig, hogy befejezte sikeres romániai turáját, máris másikba fog, augusztus első napjaiban eszt és lett turára indul. A turát három hétre tervezik, a melynek végén a csapat egy fürdőhelyre utazik, hol kipihen a szezon fáradalmait és fitten startol az 1927—28-as bajnoki kampányra.

VILÁGBAJNOK ÉS EURÓPABAJNOK EGYMÁS-SAL SZEMBEN.

Vasárnap, július 31-én Magyarország—Franciaország válogatott vízipóló mérkőzés lesz. Sportkörök kíváncsian várják: mit fog hozni az „Európa” bajnok és a „Világ” bajnok találkozása?

Elhajlott a szegedi fogadalmi templom két tornya

Szegedről táviratozzák:

Az egész városban nagy feltűnést keltett, hogy

a fogadalmi templom két tornya 58 centiméterrel elhajlott egymástól.

Ez a változás szabad szemmel is tisztán kivehető és állandóan nagy tömeg bámulja a templom tornyait.

A hatóságok minden biztonsági intézkedést megtettek, de veszély nincs, a távolság aránylagosan elenyészően csekély és csak azért olyan szembetűnő az elhajlás, mert a tornyok fölfelé keskenyebbek.

Érdekes, hogy Szeged város nagy költséggel felépített impozáns fogadalmi templománál már régebben mutatkoztak olyan jelenségek, amelyek — a mostanihoz hasonlóan — a hatalmas épület konstrukcionális hibáit jelezték.

KÖZÉLET-emberek!

A kik csütörtök este veszik maguknak azt a kis fáradságot, hogy kényelmes karosszékben elhelyezkedjenek az Ujságíró Club gyönyörű halljában, minden további áldozat nélkül lehetnek tanúi egy nagyon érdekes szellemi jelenségnek. Előttünk a pódiumon Osvát Kálmán vív párbajt, dialektikája és fegyverével, a közéleti elhivatottság diadaláért. Ki a közéleti ember? Mi a különbség a magánember és a közéleti ember között? És konferál Osvát még ezen az estén sok más dologról, a tudásnak, meggyőződésnek és művészi előadásnak minden kiválóságával.

Egy család pusztulása

Ketten halálra égtek, hárman sebesültek

Galacból jelentik:

Borzalmas szerencsétlenség történt szombaton este 9 órakor Coma Marinescu-nak Str. Salupein levő házában az alábbi körülmények között:

Ebben a házban lakott Joan Turcan, besszarábiai munkás családjával. Egyelőre felderítetlenül maradt körülmények között tüzet fogott a házban egy benzines edény. A tüz átcsapott a butorokra és pillanatok alatt lángokban álltak az ágyak is, amelyekben Ivan Turcan, felesége és két gyermeke aludtak. Az egyik gyereket, Alexandru három éves, a másik, Vanja másfél éves. — Ugyanabban a szobában aludt még Turcannak két leánya: a négyéves Marusa és a hétéves Muchia. Először az asszony ébredt fel mély álmából s amikor látta, hogy a szoba lángokban áll, ahelyett, hogy kimentette volna a gyermekeket, kiszaladt az udvarra és segítségért kiáltott.

Ordítozására odafutottak a szomszédok, akiknek nagynehezen sikerült két gyermeket és az apát kimenteni. Közben a ház tőzcsomagságában levő városi villamosmű is tüzet fo-

Egy váradi varrónő tragédiája

Vérmérgezésben meghalt egy nyolctagú család fenntartója

Ma hajnalban a zsidó kórházban meghalt Rosenberg Esztike, egy ismert fiatal nagyváradi varrónő, akinek igen előkelő klientélája volt a város előkelő asszonyai körében.

A tragikus véget ért fiatal leányt tegnap délután szállították súlyos széptikus betegséggel a kórházba, ahol Fischer Imre dr sebész főorvos nyomában megoperálta, de az operáció már nem segíthetett.

A fiatal leány halála annál megdöbbentőbb, mert nyolctagú családját a saját keze munkájával egymaga tartotta fenn. Hetekkel ezelőtt egyik foga erősen fájni kezdett, majd később az arca megdagadt. Ebből a fogfájásból az álla széptikusan megbetegedett. Rendkívüli fájdalmak között is folytatta kenyérkereső munkáját, míg végre annyira súlyosbított állapota, hogy kénytelen volt orvosi segítséget igénybe venni. De ekkor már nem lehetett rajta segíteni.

Néhány nappal ezelőtt egyik nagyváradi fogorvoshoz, dr Ráczhoz szállították, negyven fokos lázzal. Dr Rácz azonnal figyelmeztette a fiatal leány bátyját, hogy tekintettel Rosenberg Esztike rendkívül gyöngé, törekény szervezete, az orvosi tudomány már nem igen segíthet a már-már általános mérgezésre hatalmasodott betegséggel szemben.

Dr Rácz utolsó kísérletképpen a betegséget előidéző rossz fogat kihúzta, ami után két napig a beteg állapota megkönnyebbedett. De tegnap ismét súlyos láz verte ki a fiatal varrónő testét és be-szállították a zsidó kórházba. Ekkor már a vérmérgezés az egész szervezetet megtámadta. — Dr Fischer Imre már nem segíthetett.

Munkatársunk megkérdezte dr Ráczot, aki kijelentette, hogy a fogorvosi praksisban a legritkább eset, amikor a teljes gennyedésbe ment alsó állkapocs betege megmenthető volna.

— Rosenberg Esztike

negyven fokos lázzal, 145-ös pulzussal jött fel hozzám

bátyja kíséretében. Azonnal láttam, hogy nincs mentés a számára. És előkészítettem fivérémet a várható katasztrófára. Mindenestre megtettem az egyetlen, — ami esetleg segíthetett volna, — hogy fölnyitottam a rossz fog kiemelésével a gennyes állat. De a szepszis — bár pillanatnyilag a

beteg megkönnyebbült — tovább terjedt a szervezetben.

Dr Fischer Imre,

a zsidó kórház sebész főorvosa a tragikus esetről a következőket mondotta:

— Rosenberg kisasszonyt általános vérmérgezéssel szállították be a kórházba. Hideglelés gyötörte és állapota menthetetlennek látszott.

— Ennek dacára tegnap délután műtétet végeztünk rajta, feltártuk a tályogot, de a kísérlet — mint az előre látható is volt — sikertelen maradt, a beteg az éjjel meghalt.

— Megállapítható volt, hogy

a fogtőgyulladásból eredő vérmérgezés már a fog kihúzása előtt fennállott

és a fog eltávolítása még kecsgethette a kezelő orvost némi eredménnyel.

Gyilkossággal vádolja magát egy elfogott határátlépő

Szó sem igaz a gyilkosságból

Ütött-kopott nyurga fiatal embert kísért be az elmúlt éjszaka a rendőrségre az egyik rendőrposzt. A fiatal ember a gyéren világított őrszobában zavartan viselkedett és csak hosszas nógatásra volt hajlandó kilépett elárulni. Zsebéből gyűrött, piszkos papírlapot, amolyan születési bizonyítványfélélet kotorászott elő, aztán az ügyeletes rendőrtisztnek halkán bementotta a nacionaláját.

Lukács Imrének hívják, huszonegy éves, jászberényi születésű földműves. Azt, hogy mit keres éjszakának idején a városban, sehogyan sem tudta, vagy nem akarta megmondani.

Egyszerre aztán megeredt a szava és az ügyeletes rendőrtiszt legnagyobb bámulatára az alábbi töredelmes vallomást tette:

— Hosszu ideig a szamosújvári javító-intézetben voltam, mikor onnan kikerültem, visszatértem a szülőfalumba. A múlt héten Biharkeresztesre vitt a sorsom, munkát akartam keresni, de nem találtam. Se lakásom, se hajlékom, éjszaka a mezőn kódorogtam, amikor egy ember igazolásra szólított fel. Én megijedtem és egy husáng fával főbeütöttem az ismeretlen embert, aki alighanem szörnyet halt. A csendőrök elfogtak és ott tudtam meg, hogy az agyonütött embert Kohn Aladárnak hívják és biharkeresztesi kereskedő. A csendőrségről egy örízetlen pillanatban meg-

szöktem és átjutottam a határon.

Az ügyeletes rendőrtisztviselő jegyzőkönyvbe vette a különböző beismerő vallomást és a bünygyi osztály ma reggel a biharkeresztesi határrendőrség útján telefonon megke-reste a biharkeresztesi csendőrséget és felvilágosítást kért az ügyről.

Hamarosan meg is jött a válasz, amely szerint

Kohn Aladár nevű kereskedő Biharkeresztesen nem létezik, ott semmi-féle gyilkosság nem történt

és Lukács Imrét sem látták soha.

Borodi komisszár special maga elé hívatta az önvádoló parasztlégyent és faggatni kezdte, miért akarta ezzel a mesével félrevezetni a rendőrséget.

— Nagyon meg voltam ijedve, mikor elfogtak és azt sem tudtam, hogy mit beszéltek.

A titokzatos határátlépőt ma átadták a kolozsvári hadbíró-ságnak.

— Tompa P' a bucsuja. Tompa Béla, a színház kedves, kitünő bonvivantja szombaton bucsuzik a nagyváradi közönségtől a Kis király cím-szerepében. A nagyszerű művész távozása fájdalmas vesztesége a nagyváradi publikumnak, amely szeretetét máris a jegyek szétkapkodásával próbálta demonstrálni.

gott, úgy, hogy kivonult az egész tüzoltóság és a rendőrség egész készülsége.

A tüzoltók Turcan leégett lakásában egészen elszenesedve találálták meg a kis Vanja és Alexandru holttestét.

Az apa rendkívül súlyos égési sebeket szenvedett, úgy, hogy nem biznak felépülésében. Felesége a lábán, az egyik kisleány könnyebben a kezén sérült meg. Muchia, a legnagyobb gyermek sértetlen maradt.

A szegény család tragédiája mély megdöbbenést keltett a városban.

ÁRVERÉSI HIRDETMEY.

Fizetésben késedelmes adós terhére f. é. július hó 27-én d. u. 1 órakor a Bul. Regele Ferdinánd 7. sz. a. és d. u. 3 órakor a Str. Episc. Ciorogariu 34. sz. a. husipari üzleti berendezés és felszerelés, valamint husvágó gépek, hentesipari felszerelések, hűtők, kocsik, lovak autó, stb., bírói árverésen el fognak adni.

Dr Waldmann Dezső ügyvéd.

3802

Kutyahistória

*

Nemrég esett meg egy vasuti fülkében.

Egy lelkes kutyabarát a kutyájával utazott, amely ott szüditott a pad alatt. Gazdája váltig dicsérgette őt s általában a kutyák egészségét, leleményességét, hűségét.

Egy piros-pozsgás kövér úr egy darabig hallgatta szavait, aztán elkacagta magát s így szólt:

— Ugyan kérem, a kutya nem hozzánk hű, hanem a ruháinkhoz. Csak a szimatja vezet. Például tavaly a feleségem eladta néhány viseltes ruhámat egy handlénak. Aznap délután a kutyánk is eltűnt, csak három nap múlva találtuk meg, tíz kilométerre tőlünk, a handlé ajtaja előtt. Követte a ruha szagát. Ha megfürdik s meztelenül áll kutyája elé, nem fogja megismerni önt, hanem megugatja.

A kutyabarát ezen rendkívül felháborodik, vitatkozni próbál, érvet keres, minthogy nem talál, megvetően hátrat fordít a piros-pozsgás urnak.

Majd a legközelebbi állomáson leszáll a piros-pozsgás úr.

— Hülye — szól a kutyabarát, miután a vonat már a mezőkön kocog. — Azt mondja, hogy a kutyák nem hűek. Az enyém mindenesetre hű. Castor, hívogatja kutyáját, de a pad alatt semmi sem mozdul. Most egy úr szólal meg, aki eddig hallgatott:

— Az ön kutyája volt az, amelyik az előbb lement? Igen, azzal az úrral szállt le, aki a hóna alatt valami sárga fülöltöt vitt.

— Hallatlan — kiált a kutyabarát. Ellopta a sárga fülöltömet.

Dr Rácz Sanatorium

ORADEA, Prințul Carol

7

Vizgyógy, szénsav, villanyfény és hőfürdői, beléző curái **olcsón** — csak amennyibe az elutazás vizuma és útiköltsége kerül. — Gyógyítja, az ideges, kimerült szív, gyomor, bél rheumás, vérszegény, tüdőbetegségeket. — Hízó-, fogyó-curák. Bentrakó orvosok:

Dr Rácz Ödön igazgató,
Dr. Lichtenegger nőgyógyász-operateur.

Megbízható minőségben chiffonok, damastok, szines fehérnemű baltistok, étkező-készletek Leitner Márton R.-T-nál szerezhetők be

Berkovitsné

ארתור ברקוויטס
vendéglője

N. Iorga (Zöldfa)-u. 19

Izletes házikoszt
Mérsékelt abonnomá-árak
Diétás koszt is kapható
Kerthelyiség megnyílt

3617

Mi újság?

A lei ma Zürichben: 314.—

Zürichi nyitás

BUKAREST 314.—

BERLIN	12345
NEW-YORK	519 25
LONDON	2520 75
PARIS	2031
MILANO	2825
BUDAPEST	9050
PRAGA	1539
BÉCS	7310

Váradí árfolyamok

1927. július 26.

	Péne	Áru
Pengő	28'50	28'70
Dollár	164	165
Cseh korona	4'85	4'90
Svájci frank	31'60	31'70
Osztrák shilling	23	23'25
Francia frank	6'50	6'55
Angol font	800	802
Olasz líra	8'90	9

Heyman Szinkör

Ma utoljára
5, 7 és 9 órákor

PÁRISI MODELL

Ufa-produkció

Jön **Harc** Jön

a kínaiakkal

Rodolpho Valentino

* **Kötelező a magyar és román nyelv a jugoszláv tanítóképzésben.** Belgrádból táviratozzák: A kultuszminiszter rendeletet bocsájtott ki, amely szabályozza a jugoszláviai kisebbségi tanítók képzését. A miniszter elrendelte, hogy a zombori tanítóképzésben egy magyar, a verseci képzésben pedig egy-egy német és román tanszéket állítsanak fel. Ezeknek a hallgatása az összes tanulókra nézve ugyanúgy kötelező, mint a szláv nyelv.

Megható gyermekfilm
Pompás állatszereplők
Gyönyörű felvételek
KOLDUSLORD

* **Autobusz a gyorsvonat alatt.** Párisból táviratozzák: Veveyhez közel a nyolcvan kilométer sebességgel száguldó gyorsvonat elgázolt egy autobuszt, mely a felhúzott sorompó alatt a vasuti sínekre jutott. Az autobusz tíz utasa közül négy meghalt, a többi súlyosan megsebesült.

Holnap, holnapután
5—7 órákor 10—15 leies,
9 órákor rendes helyárrakkal láthatja

Rodolpho Valentínót a Heymanban

* **Ki ad többet érte?** Egy csehszlovákiai katonai hatóság őcskaságokon akar tudni a legtöbbet ígérőnek. Az őcskaságok között szerepel: „3355 kiló acélpenge orosz kardokból, elsőrangú minőség, jó kések gyártásához alkalmas.” — Egykor kard, most őcskavas, amelyből nemsokára prima minőségű konyhakés készül. Tegnap még hősök — ma árverési hiénák és holnap szakácsok kezében... Ez a mai kor igazi képe...

RODOLPHO VALENTINO
a Heymanban

szerdán, csütörtökön olcsó helyárrakkal

Jön APOLLO—ATLANTIC Jön

I. Ferdinand király temetése

A menet: Sinaiában, Bukarestben, Curtea de Argesben

A sirbatétel

* **A helyőrség új parancsnoka a polgármesternél.** E conom u tábornok, a helyőrség új parancsnoka, Badescu ezredes vezérkari főnök kíséretében tegnap délben udvariasági látogatást tett a városházán dr Erdélyi Szever polgármesternél.

Nézze meg a Párisi Modellt

ma utoljára a Heymanban

* **Hibaigazítás.** Az orth. izr. templomban tartott vasárnapi gyászistentiszteletéről közölt tudósításunkba sajtóhiba csuszott. Itt helyesbítjük, hogy a nagy sikerrel szereplő vendég-kantor neve Hüb s ch m a n Izidor.

Rodolpho Valentino a Heymanban olcsó helyárrakkal

Dr Izsák Ferenc szemorvos-operateur hazaérkezett és rendeléseit Str. Vlahuta (Szt. János-u.) 2. sz. alatt ismét megkezdte. Rendel. d. e. 10-től fél 1-ig, d. u. 3—6-ig.

Megható gyermekfilm
Pompás állatszereplők
Gyönyörű felvételek
KOLDUSLORD

* **A színészek segélyezése.** Az állandó választmány ma délelőtt Erdélyi Szever dr elnöklete alatt ülést tartott és folyó ügyeket tárgyalta. Az ülésen Craciun tanácsos javaslatára elhatározták, hogy a nemzeti gyász ideje alatt szünetelő színház tagjainak naponként és fejenként 200 lei segélyt utalnak ki. A segélyt a városi nagytanács jóváhagyása után folyósítják.

* **Hencserek részletre Mansbergernél, Bul. Reg. Ferdinand 17.**

Butorok

Hálók, ebédők, különféle butorok, hencserek, matracok minden eladható árban eladó

Hajlított székek gyári árban

— Eladás nagyban és kicsinyben —

Aleea Romel (Deák F.)-utca 2 Lloyd-kávéházzal szemben.

Apollo

A

kolduslordban

Henry Baudin és Leslie Shaw játsszák a főszerepet, de nem utolsó szereplő a Csodamajom és a Három kutya sem

Atlantic

x Nyaralni utazók figyelmebe. Magyar vizum 580 Lei, jugoszláv fürdővizum 290 Lei, olasz vizum 630 Lei, Vasuti jegy napi áron. — Kérjen felvilágosítást a Hegedüs Hir-lapirodában.

Megható gyermekfilm
Pompás állatszereplők
Gyönyörű felvételek
KOLDUSLORD

x **Molett hölgyek számára** utólérhetetlen melltartó-, gyor és haskötő kombinációk rendelhetők egyéni termetre csakis Kováts Sándornénál. 1.

x **Nagy meleg ellen, legjobb a Dreher-Haggenmacher sör.** Hűsít, üdít, kellemes.

* **Hadiőzvegyek és rokkantak jelentkezése.** Julius 30-ig jelentkezzenek az ujjvárosi hadiőzvegyek és rokkantak a rendőrségnél, földszint 10. sz. Anca kommisszárus hivatali szobájában. Mindenki vigye magával összes iratait.

Heyman szinkör

Kedd 5, 7 és 9 órákor: Párisi modell. Ufa produkció.

Szerda: **Harc a kínaiakkal, Rodolpho Valentino, 5, 7 órákor 10 és 15 leies, este 9 órákor rendes helyárrak.**

Csütörtök 5, 7 és 9 órákor: **Harc a kínaiakkal, Rodolpho Valentino, 5, 7 órákor 10, 15 leies, este 9 órákor rendes helyárrak.**

Péntek 5, 7 és 9 órákor: **Premier Ausztráliai rokon, Rod la Roque.**

PLANTOL

a legjobb növény-ételzsír tiszta, egészséges és

SZAPORA.

Kapható 1/4 és 1/2 kilogramos kokkában. Előllátott FUCHS BENJAMIN oradeai főrabbi ur felügyelete alatt a Fabrica Phoenix S. A. R. Bucuresti cégnél.

Oradeai képviselő:

Fischer Emil

Parcul Stefan Cel Mare 11.

(volt Tisza Kálmán)-tér

Telefon: 962

Jón Jón
a Heyman Szinkörbe
I. Ferdinánd király temetése.

Felvételek Sinaiatól Bukarestig, Cotroceniig és Curtea de Argesig

Színház

Ma este nyílik meg a színház.

Kedd: Nótás kapitány, operett, Tolnay Andor vendégfellépésével. Rendes helyárral.

Szerda: Cirkuszhercegnő, operett, Tolnay Andor vendégfellépésével. Rendes helyárral.

Csütörtökön: Dr Szabó Juci vigjáték, Jósika Mici vendégfellépésével.

Péntek: Kaméliás hölgy dráma, Jósika Mici vendégfellépésével.

Szombat délután: Antalffy Margit növendékeinek előadása.

Szombat este: Kis király operett, Tompa Béla bucsuja.

Vasárnap délután: Cseregyerek, operett. Mérsékelt helyárral.

Vasárnap este: Szép Heléna, vigopera, Zöldhelyi Anna bucsuja.

— Ma este lép fel Tolnay Andor a Nótás kapitányban. Tolnay Andor, a kolozsvári közönség kedvenc bonvivánja, aki Budapesten 150-szer játszotta a Nótás kapitány címszerepét, ma este játsza el ezt a nagyszerű szerepét és a váradi színpadon is megismétli azokat a sikereket, amelyeket a budapesti előadásokon aratott.

— Szerdán Tolnay Bandi a Cirkuszhercegnő Mister X. szerepében bucsuzik a váradi közönségtől.

— A Tolnay estéken a vezető szerepeket az operett anszamble kitűnő erősségei Zöldhelyi Anna, Mende Klári, Gróf László játszik.

— Jósika Mici, a kiváló drámai művésznő dr Szabó Juci és a Kaméliás hölgy címszerepeiben lép fel vendégként csütörtökön és pénteken a színházban.

— Szombaton este Tompa Béla bucsuzik Kálmán Imre világhírű operettjének a Kis királynak címszerepében.

— Vasárnap este Zöldhelyi Anna Várádon eddig még nem játszott híres szerepében a Szép Helénában bucsuzik a váradi közönségtől.

— Antalffy Margit növendékeinek előadása. Szombaton délután fél 5 órakor M. Antalffy Margit balett-növendékei mutatkoznak be a színházban klasszikus magán és együttes táncokkal. Ugyanakkor a Hamu című bohózat is színre kerül, amelyben Stoll, Galambos és Kornai is fellépnek.

— Cseregyerek, mérsékelt helyárral. Vasárnap délután fél 5 órakor a Cseregyerek operett lesz műsoron, mérsékelt helyárral.

Csernoch János halála

Karácsonyi püspök a halott hercegprimásról

Esztergom felől messziről sőtétlik a gyász végig a kontinenseken, mindenütt, ahol katolikusok laknak. Mert Csernoch János bíboros hercegprimás halála nemcsak Magyarországnak vesztesége, hanem az univerzális Egyháznak is...

— Elsősorban olyan embernek ismertem Csernoch bíborost, aki a katolikus hittudományok tökéletes ismerője volt és annak gyakorlati alkalmazását hathatósan igyekezett előmozdítani...

Igy kezdte Csernoch bíboros-hercegprimás jellemzését Karácsonyi János dr. c. püspök-nagyprépost abban az interjúban, amelyet a Nagyvárad Estilap munkatársának adott.

— Nem volt lángoló beszédű szónok — folytatta Karácsonyi János dr. c. püspök — úgynevezett „magasröptű” prédikációk nem maradnak fenn utána, de a legkiválóbb gyakorlati szónok volt aki a katolikus hit igazságait közel tudta vinni az emberek szívéhez. Boldogemlékű Simor János esztergomi érsektől tanulta ezt, akinek kilenc éven keresztül volt udvari papja, majd irodai igazgatója.

— Csernoch János hercegprimás irodalmi munkássága is gyakorlati irányban mozgott: gyakorlati tetteket fejtetett a katolicizmus szempontjából. A halottégtésről, valamint a szerzetesi élet céljáról írt munkái a magyar katolikus egyházi irodalom diszei közé valók. Amikor esztergomi kanonokká lett és kiszabadult a kancelláriából, akkor főleg egyházpoltikai kérdésekben igyekezett a katolikus álláspontot védelmezni. Ezért lépett fel országgyűlési képviselőnek is, Zichy Nándor gróf néppártjának programjával. De mint képviselő is: nem tüzes szónoklatokkal, nem erőszakos ellenzékiességgel, hanem higgadt okoskodással igyekezett az embereket meggyőzni és ezért valamennyi képviselőtársa, pártkülönbösgre való tekintet nélkül — igen nagyra becsülte. Ezért fogadta általános öröm 1908-ban azt a hírt, hogy Csernoch Jánost csanádi püspökké nevezték ki; 1911-ben, Várossy Gyula halála után pedig kalocsai érsekké lett. De csak rövid ideig ült Kalocsán. Akkoriban Vaszary Kolos, az agg esztergomi érsek-primás már nagyon erőltlen volt, nem tudott kormányozni, le is mondatták. Így került Csernoch János Esztergomba és hamarosan megkapta a bíborosi főveget is. Szükség is volt már Esztergomba a rendre, mert Vaszary gyengéssége, betegsége miatt az érseki uradalom igen rossz helyzetbe került.

— Nemcsak teológiai tudása volt bámulatosan nagy; tökéletesen ismerte a régi Magyarországot, annak valamennyi jelentős politikusát, ezenek gondolkodásmódját. Társaságban derűs, előzeny, finom főpap, volt, igazi sacerdos magnus; a legmértékletesebb életet élte. Szerette mondogni, hogy fiatalkorában járt Kneipp Sebestyennél, a híres gyógyító-papnál, akinek bölcs mondanásai közül különösen egyet ajánl mindenkinek figyelmébe:

Trinken, — nicht saufen,
Schritten, — nicht laufen!

— Nagyváradon tudtommal nem járt Csernoch János hercegprimás — fejezte be visszaemlékezését Karácsonyi püspök. — Élete végéig a szeretet, a felekezeti békét hirdette, a lelkeket csillapította. A katolikus egyház legnagyobb egyéniségei közül való volt...

Csernoch János végrendelete.

Esztergomból táviratozzák: Tegnap hivatalosan felbontották Csernoch végrendeletét, a

melyben az egyházat nevezte meg általános örököséül.

Még nem tudják, mikor fog megtörténni az új hercegprimás kinevezése. Az interregnum hosszabb ideig is eltarthat. Róma ugyanis magánaton szerzi be információit arra nézve, hogy ki a legalkalmasabb az érseki méltóságra, majd a magyar kormánnyal megegyezve a pápa nevezi ki az új hercegprimást.

Nem helyezik szabadlábra Siegescu Józsefet

— Az Estilap eredeti tudósítása —

Budapestről táviratozzák: A büntető-törvényszék vádpanácsa tegnap tárgyalta Siegescu vizsgálati fogságának ügyét.

Siegescu hétszázötvenmillió koronát ajánlott fel óvadéknak szaba-

donhelyezése érdekében, azonban a vádtanács elutasította Siegescu kérelmét és a vizsgálati fogságot fenntartotta.

A védő a végzés ellen a királyi táblához felfolyamodással élt.

Megszökött egy szalontai gazda, aki „hivatásos” csempész volt és rengeteg adósságot hagyott hátra

Szalontai tudósítónk telefonálja:

A határmenti ősi városkának megint szenzációja van és pedig ismét egy nagyobb arányú csempészéssel kapcsolatban.

Az egész város jól ismerte Fazekas István jómódu gazdamebert, akinek tanyája éppen a határmentén feküdt. A határ a tanya közepén húzódott végig, úgy, hogy Fazekas István saját tanyájára is csak a határon keresztül juthatott át. Rége óta rebesgették, hogy a gazda üzletszerűen foglalkozik a csempészéssel és rengeteg szarvasmarhát segít át titokzatosan uton saját tanyáján keresztül a határon.

Fazekas István most azzal lepte meg Szalonta városát, hogy nyomtalanul eltűnt. Ez az eltűnés annál nagyobb izgalomba ejtette a város közönségét, mert Fazekas István kiizetetlen váltók és hitelben vásárolt áruk vételárából eredő tartozásokból egész tekintélyes emléket hagyott maga után Nagyszalontán. — Ugy látszik Fazekas István ezt a szökést tervszerűen készítette elő.

Miután — amint kiderült — évek óta tartó üzletszerűen folytatott csempészés miatt már feljelentést tettek ellene, a gazda vejére iratta át a határmenti birtokát, minden ingóságát, amit még lehetett, átcsempészett Magyarországra, legutóbb egészen bravúrós módon egy hatahmas gulyát hajtott át, s azután, mint

aki jól végezte dolgát, ő maga is bucsu nélkül eltávozott.

A szalontai vámhivatalban most lázasan foglalkoznak Fazekas csempészési üzelmének leleplezésével. Egyelőre senki sem ismeri még a számokat, de azt állítják, hogy a hónapok óta rendszeresen folytatott csempészés működése alatt rengeteg szarvasmarhát szállított vámentesen tanyáján keresztül Magyarországra. — Hátrahagyott tartozásainak az összege is többszáz ezer leire rug föl.

A szalontai hitelezők sem maradtak természetesen tétlenek és pert indítanak Fazekas István veje ellen, mert a reá ruházott birtokból akarnak kielégítést nyerni. Közben folyik a vámphatóságok nyomozása is.

Hír szerint a hatóságok Magyarországhoz fordulnak és ki akarják eszközölni a magyar hatóságoktól Fazekas István letartóztatását és kiadatását. Erre jogi alap is van, mint-hogy Fazekas István a jelek szerint a csempészésen kívül hitelezési csalás gyanúja alatt is áll, már pedig a tényleges helyzet a két ország között az, hogy a közönséges büncsefelménnyel gyanúsítottakat kiszolgáltatják egymásnak.

Egyelőre Nagyszalonta közönsége, különösen pedig a károsult hitelezők izgatottan várják, mi fog történni Fazekas Istvánnal, aki állítólag tanyájának magyarországi részén lakik és teljes biztonságban érzi magát.

Doloska petével együtt pusztul, ha „EXPRESS“-írtót használ. Kapható **Stern S. Endre** cégnél Oradea Nic. Jorga (Zöldfa)-utca 10. szám. Viszonteladónak árengedmény. 3540

KLEIN
kártyán kívüli 3464
céggfesző

Str. Cuza Voda (Szacsavay-u.) 36.

Freund Benjámín
ékszerész-üzletét

kényszerűségből ideiglenesen **Saguna (Kapucinus)-utca 16. alá helyezte át. Orát, ékszer, lát-szert leszállított árban árusít. — Aranyat, ezüstöt, briliántot magas árban vesz.** 2818

Olcsó 3576
nyári vásár

Tekintse meg vételkötélezettség nélkül!
1 finom zefir ing 2 gallér 170 L.
1 pouplin ing 2 gallérral 260 L.
1 női színes kombiné
finom anyagból 167 L.

Gyermekruhácskák, kötények, játszóruhák legolcsóbban beszerezhetők. — Soknik, harisnyák, meglepő olcsón. — Csipkék óriási választékban legolcsóbban árusítatnak. — Hozott anyagból úgy női, mint férfi fehéreneműek 24 órán belül jutányosan készülnek.
Hímző előnyomda!

IRIS áruház

Sas palota, volt Sas-kávéház bejárata

Pékműhely

hozzátartozó háromszobás lakással a város központjában f. évi augusztus 1-re kiadó.

3801

Ertekezni **BOCK ALFRED** ügyvédnél
Iosif Vulcan (Nagy Sándor)-utca 17.

Ha külföldi vagy belföldi úrdőre utazik vagy nyaral,

ASZÓDITÓI
vásároljon.

Gyógy és csemege új mézet, Lika sajtot Finom csemege szalámit, hús és hal-konzerveket, francia, spanyol és olasz szardiniákat, liptói túró, trapista, emmentáli sajtok, valódi teavaj, Malna, citrom és narancsszörp. Lipton és Horniman valódi teák. Finom nyári savanyú és mentol cukorkák, összes létező bel- és külföldi ásványvizek kaphatók. Befőzésre kristálycukor 36 lei, kocka 39 lei, nagyobb vételnél olcsóbb. Összes vevőim angró árakat kapnak nyolc féle zamatu friss pörkölt kávéim utánozhatatlanok

Aszodi, Sas-palota. 2758

Sonnenfeld Adolf Rt. Oradea

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lei, vastagabb betű 8 lei. A legkisebb apróhirdetés (10 szóig) 40 lei. Allástkeresőknek 50% engedmény. „Cím a kiadóban“ jelzésére külön 10 lej fizetendő. Címek után érdeklődők jegyezzék fel a hirdetés mellett álló kis számot és kérdezősködésnél hivatkozzanak arra

LEVELEZÉS

PICIKE. Hogy valami idehaza maradjon belőlem, hát irok. Üzenem, hogy drága, szép lilium. 525

USZODABAN tegnap látott drága Asszonyom! Kérem írjon e lap kiadójába, mikor láthatom másutt. Egyedül jelégére. Kezét csókolja. 526

JANOS! Bizonyára azt gondolja, hogy csak viccelek és igérek. Hát hogy mégse legyen igaz, értesitem, hogy gondoltam egy nagyot és merészet, elhatároztam, hogy a jövő héten bármelyik este találkozhatunk. Maholnap vége a nyárnak! S én nyáron akarok magával találkozni. Jelégem a régi. Írjon Szívélyesen Lya. 527

LAKÁS

TÖBB csinos egy ágyas butorozott szoba, központban azonnalra világítás, kiszolgálással együtt, havi 1500 leiert kiadó. Rövebbet „Metropol“ szálloda portásánál.

2 eselleg 1 butorozott szoba, konyha használatlall kiadó. Cím a Hegedüs hírlapirodában. 528

4 vagy 5 szobás modern lakást csakis a központban keresek, 3 szobásat cserébe adok. Barna drogeria. 540

ALKALMAZÁS

TÜZIFAEALADÁSRA nagy ismerettséggel bíró ügynököket keresek. Cím Hegedüs hírlapirodában. 519

JOB fiut tanulóknak felveszek. Veszek egy tizedes puld mérleget. Kurtág Buffet. 539

GYERMEKSZERETŐ közepkoru mindenest keres kis család. — Minsbarg, Pasteur (Kórház) utca 47. szám. 536

INTELLIGENS ügynökök és ügynökök felvételnek részletfizetésre való eladásra. Rottenberg Márton cégnél, Jorga Miklós (Zöldfa) utca 15. 530

ÜGYES, jó megjelenésű kiszolgáló kisasszony felvételük a Grosz vendéglőbe. 531

MINDENES főzőnő hosszú bizonyítvánnyal felvételük azonnalra vagy elsejére magas fizetéssel. — Oituz (Lahner György) utca 4. 533

PERFECT gyors és gépirónó, aki románul is perfect gépel, könyvelésben jártas, több évi iró-dai gyakorlattal állást keres. Esetleg pénztárhoz is elmegy. Címeket „Szorgalmas“ jelégére kiadóba kér leadni. 529

INGATLAN

EGY magánház üzlettel azonnal beköltözhető 3 szobás lakással eladó. Ertekezni: Hillinger Testvérek, Avram Jancu (Kossuth) utca 16. szám. 535

PÉNZKÖLCSÖN

PÉNZKÖLCSÖNT nyújt kézi ledézetre egyezer leitől kezdődőleg Háztulajdonosok Bankja, Delavrancea (Ritoók Zsigmond)-utca 2. 3709

ADÁS-VÉTEL

ELADÓ jókarban lévő nagy karikahajós gép szabó csizmadia, suszter részére. Victoriei (Kolozsvári) utca 44. 541

NICKELEZETT gyermekocsi jó állapotban olcsón eladó. Vlahuta (Szent János) utca 28. 538

2 drb két ajtós malt szekrény eladó. Megtekinthető 7-8-ig, Ferdinánd király (Rákóczi) ut 55-a. I. 5. 532

GÖZKEMENCÉT keresek megvételre sütés céljából. Werner Fleiderer. Ajánlatok teendők Dutzu Popescu, Hotel Palace 41. 537

KÜLÖNFÉLÉK

HARISNYASTOPPOLÓNÓT keresek. Cím a kiadóhivatalban.

JÓ házikosztra abonánsok felvételnek, házhoz is küldjük. Mária királyné (Bémer) tér 1. Házfelügyelő. 534

UJ
motorkerékpár
és bicikli raktáron

Javításokat precizen legolcsóbban vállalom

„Moto“ mechanic

Iosif Vulcan (Nagy Sándor)-u. 17

Bőröndöket, aktás iskolatáskákat, valamint divatos ridikulöket detailban és engro árakban árusít

Nagyvárad Bőröndárú
és Táskaágyár

Str. Cuza Voda (Szacsavay-u.) 18.

E szakmába vágó javításokat olcsón eszközöl. 3247

TONGER P. J. KÖLN-RH.

zeneműkiadványait figyelmébe ajánljuk
zenetanároknak zenekaroknak
intézeteknek zárdáknak

Behr, Brahms, Dvorak stb. zongoraműveit; Hohmann, Kayser, Krohn stb. hegedüműveit. — Tonger zsebkiadások — Tonger zenei könyvek

TONGER EINZEL-AUSGABEN
klasszikus szerzők művei, a legjobb kiadásban

A Tonger-kiadványok kaphatók csak

a Hegedüs Hírlapiroda zenemű-osztályában
Oradea Nagyvárad